

شیعه در روایات

محمد تقی صرفی پور

شیعه در بیان چهارده معصوم علیهم السلام

عَنِ النَّبِيِّ - صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ - قَالَ: يَا عَلِيُّ أَنْتَ وَشِيعَتُكَ فِي الْجَنَّةِ. «الخطيب البغدادي، ج 12، ص 389 - حليه الاولياء، ابونعيم، ج 4، ص 329- في ظلال نهج البلاغه، ج 1، ص 123 - الهيثمي في «مجمعه، ج 9، ص 173

. پیامبر اکرم - صلى الله عليه و آله - فرمود: یا علی! جنت، سرای تو و شیعیان تو است

قَالَ النَّبِيُّ - صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ -: إِنَّ اللَّهَ لَهُ الْحَمْدُ، عَرَضَ حُبَّ عَلِيٍّ وَفَاطِمَةَ، وَذُرِّيَّتَهُمَا عَلَى الْبَرِيَّةِ فَمَنْ بَادَرَ مِنْهُمْ بِالْإِجَابَةِ جَعَلَ اللَّهُ مِنْهُمْ الرُّسُلَ، وَمَنْ أَجَابَ بَعْدَ ذَلِكَ جَعَلَ مِنْهُمْ الشَّيْعَةَ وَإِنَّ اللَّهَ جَمَعَهُمْ فِي «الْجَنَّةِ». «احقاق الحق، ج 9، ص 191

پیامبر اکرم - صلى الله عليه و آله - فرمود: خداوند که حمد و ستایش بر او باد دوستی علی و فاطمه و ذریه آن دو را بر همه انسان ها عرضه داشت اول کسانی که آن را پذیرفته اند به عنوان رُسُل (رسولان) انتخاب شدند و پس از آنان، کسانی که آن را پذیرفته به عنوان «شیعه» برگزیده شدند و خداوند در بهشت همه آنان را جمع خواهد کرد

عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ - عَلَيْهِ السَّلَامُ - أَنَّهُ قَالَ: لِيُهِنَّكُمْ - الْإِسْمُ - قُلْتُ وَ مَا هُوَ جُعِلْتُ فِدَاكَ؟ قَالَ: الشَّيْعَةُ، قِيلَ
 إِنَّ النَّاسَ يُعْتَرُونَنا بِذَلِكَ، قَالَ: أَمَا تَسْمَعُ: «وَ إِنْ مِنْ شِيعَتِهِ لِإِبْرَاهِيمَ»، وَقَوْلُهُ تَعَالَى: «وَ اسْتَغَاثَهُ الَّذِي مِنْ
 «شِيعَتِهِ عَلَى الَّذِي هُوَ مِنْ عَدُوِّهِ فَلْيُهِنَّكُمْ الْإِسْمُ». «تفسير قمی، ج 2، ص 228

امام باقر - علیه السلام - فرمود: این نام بر شما گوارا و مبارک باشد، گفتم: کدام نام؟ فرمودند: «شیعه» -
 شخصی گفت: ما را به این نام تحقیر می کنند، امام پاسخ داد: مگر قرائت نکردی: «و ان من شیعتہ
 لابراہیم» (در ذیل سوره صافات) و «استغاثه الذی من شیعتہ علی الذی هو من عدوہ» (الاستیعاب، ج 3،
 ص 40) پس مبارک باشد این اسم بر شما

عَنْ جَابِرِ بْنِ سَمْرَةَ يَقُولُ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ - صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ - يَقُولُ لَا يَزَالُ الْإِسْلَامُ عَزِيزاً إِلَى اثْنَيْ
 عَشَرَ خَلِيفَةً ثُمَّ قَالَ كَلِمَةً لَمْ أَسْمَعْهَا فَقُلْتُ لِأَبِي مَا قَالَ؟ فَقَالَ كُلُّهُمْ مِنْ قُرَيْشٍ. «صحيح مسلم، ج 6،
 ص 2»

جابر بن سمره می گوید: از پیامبر اکرم - صلی الله علیه و آله - شنیدم که فرمود: همیشه، عزت و
 سربلندی اسلام و (مسلمین) به دوازده امام و جانشین من بستگی دارد (و افزود): همه آنان از قریش
 هستند.

عَنْ ابْنِ عَسَاكِرَ فِي تَارِيخِهِ عَنْ عَاصِمِ بْنِ ضَمْرَةَ عَنْ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ - عَلَيْهِ السَّلَامُ - قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ -
 صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ -: مَثَلِي وَ مَثَلُ عَلِيٍّ مَثَلُ شَجَرَةٍ أَنَا أَصْلُهَا وَ عَلِيٌّ فَرْعُهَا وَ الْحَسَنُ وَ الْحُسَيْنُ ثَمَرُهَا وَ
 الشَّيْعَةُ وَرَقُّهَا فَهَلْ يَخْرُجُ مِنَ الطَّيِّبِ إِلَّا الطَّيِّبُ وَ أَنَا مَدِينَةُ الْعِلْمِ وَ عَلِيٌّ بَابُهَا فَمَنْ أَرَادَهَا فَلْيَأْتِهَا مِنْ بَابِهَا.
 «تاریخ دمشق، ابن عساکر، ج 2، حدیث 999، ص 00

پیامبر اکرم - صلی الله علیه و آله - فرمود: مَثَل من و علی - علیه السلام - (امیر المؤمنین) مَثَل درختی است که من ریشه و ساقه و علی شاخه آن و حسن و حسین - علیهما السلام - میوه آن درخت و شیعه برگ های آن درخت را تشکیل می دهند، (و سپس افزود) آیا از اصل و ریشه پاک جز میوه پاک انتظار می رود؟ و من شهر علم و دانش هستم و علی - علیه السلام - درب آن است، پس کسی که خواست به شهر علم دست یابد، باید، از درب آن وارد شود.

عَنْ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ - عَلَيْهِ السَّلَامُ - : يَا نَوْفُ: أَتَدْرِي يَا نَوْفُ مَنْ شِيعَتِي؟ قَالَ: لَا وَاللَّهِ، قَالَ: شِيعَتِي الذُّبُلُ الشَّفَاءُ، الْخُمُصُ الْبُطُونُ، الَّذِينَ تَعْرِفُ الرَّهْبَانِيَّةَ فِي وُجُوهِهِمْ رُهْبَانُ اللَّيْلِ وَ أَسَدٌ بِالنَّهَارِ. «بحار الانوار، ج 78، ص 95، نهج البلاغه»

امیر المؤمنین - علیه السلام - به نوف بکالی فرمود: ای نوف! آیا می دانی که شیعه من کیست؟ نوف گفت: خیر، امام فرمود: لب های شیعه من گواه بر ذکر و یاد خدای اوست، شکم وی گواه پرهیز از شکم پرستی است و نیز عدم وابستگی به دنیا را سیمای آنان گواهی می دهد، آنان عابدان شب زنده دار و شیر مردان روزاند.

«قَالَتْ فَاطِمَةُ - عَلَيْهَا السَّلَامُ - : إِنَّ شِيعَتَنَا مِنْ خِيَارِ أَهْلِ الْجَنَّةِ «لثالی الاخبار، ج 5، ص 163»

. حضرت زهرا - علیها السلام - فرمود: شیعیان ما بهترین جنت نشینان هستند

قالَ رَجُلٌ لِلْحَسَنِ بْنِ عَلِيٍّ - عَلَيْهِ السَّلَامُ -: إِنِّي شِيعَتُكُمْ! فَقَالَ الْحَسَنُ بْنُ عَلِيٍّ يَا عَبْدَ اللَّهِ إِنْ كُنْتَ لَنَا فِي أَوَامِرِنَا وَزَوَاجِرِنَا مُطِيعاً فَقَدْ صَدَقْتَ، وَإِنْ كُنْتَ بِخِلَافِ ذَلِكَ فَلَا تَزِدْ فِي ذُنُوبِكَ بِدَعْوَاكَ مَرْتَبَةً شَرِيفَةً لَسْتَ مِنْ أَهْلِهَا لَا تَقُلْ أَنَا مِنْ شِيعَتِكَمْ وَلَكِنْ قُلْ: أَنَا مِنْ مَوَالِيكُمْ وَمُحِبِّكُمْ وَمُعَادِي أَعْدَائِكُمْ وَ«أَنْتَ فِي خَيْرٍ إِلَى خَيْرٍ». (لثالی الاخبار، ج 5، ص 157)

در حدیث آمده است مردی به حسن بن علی - علیه السلام - گفت: من شیعه و پیرو شما هستم، امام فرمود: ای بنده خدا اگر در برابر «اوامر» و «نواهی» ما مطیع باشی در ادعایت صادق هستی و اگر این چنین نیستی با این ادعایت بر گناهان خودافزوده ای و وقتی که در این مرتبه قرار نداری ادعای آن را نیز بر زبان میاور که دروغ است و بر گناهان خود افزوده ای، پس نگو من شیعه شما هستم، ولی بگو: من یکی از دوستان شما و با دشمنان شما دشمنم و در این صورت به خیر و نیکی خواهی بود و به سوی خیر و نیکی نیز خواهی رفت.

عَنْ عُمَرَ بْنِ أَبِي مَيْثَمٍ قَالَ: سَمِعْتُ الْحُسَيْنَ بْنَ عَلِيٍّ - عَلَيْهِ السَّلَامُ - يَقُولُ: مَا أَحَدٌ عَلَى مِلَّةِ إِبْرَاهِيمَ إِلَّا نَحْنُ «وَوَشِيعَتُنَا. وَ سَائِرُ النَّاسِ مِنْهَا بُرَاءٌ». (نور الثقلین، ج 3، ص 94)

عمر بن ابی میثم می گوید: از امام حسین - علیه السلام - شنیدم که فرمود: هیچ کس بر ملت ابراهیم نیست مگر ما و شیعیان ما، و دیگران از آن بیگانه اند.

عَنِ الْإِمَامِ السَّجَّادِ عَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ زَيْنِ الْعَابِدِينَ - عَلَيْهِ السَّلَامُ - قَالَ: إِنَّمَا شِيعَتُنَا يُعْرِفُونَ بِعِبَادَتِهِمْ ... الْمُسَبِّحُونَ إِذَا سَكَتَ النَّاسُ وَالْمُصَلُّونَ إِذَا نَامَ النَّاسُ وَالْمَحْزُونُونَ إِذَا فَرِحَ النَّاسُ يُعْرِفُونَ بِالزُّهْدِ وَ«كَلَامُهُمُ الرَّحْمَهُ وَ تَشَاغُلُهُمُ بِالْجَنَّةِ». (نور الثقلین، ج 3، ص 94)

امام سجاد - علیه السلام - فرمود: شیعیان ما از راه عبادت شناخته می شوند، آنان اهل تسبیح و ذکرند حتی آن گاه که دیگران ساکت باشند و نماز گزارانند آن گاه که دیگران در خوابند و از درون محزونند (دلخوش به دنیا نیستند) آن گاه که دیگران بر اثر سرگرمی به دنیا فرحناکند، شیعیان با زهد شناخته می شوند، گفتارشان رحمت است و شغل و کردار آنان جنت است.

«عَنِ الْبَاقِرِ - عَلَيْهِ السَّلَامُ - قَالَ: نَحْنُ وَشِيعَتُنَا إِصْحَابُ الْيَمِينِ. «بحارالانوار، ج 24، ص 9

امام باقر - علیه السلام - فرمود: ما و شیعیان ما، اصحاب یمین می باشیم

عَنِ الصَّادِقِ - عَلَيْهِ السَّلَامُ - قَالَ: شِيعَتُنَا خُلُقُوا مِنْ فَاضِلِ طِينَتِنَا وَ عَجْنُوا بِمَاءِ وَلَاتِنَا يَحْزَنُونَ لِحُزْنِنَا وَ
«يَفْرَحُونَ لِفَرَحِنَا. «شجره طوبی، ج 1، ص 3

امام صادق - علیه السلام - فرمود: شیعیان ما از بقیه خمیرمایه اولیه آفریش ما آفریده شده اند ولایت ما در سرشت آنان عجین گشته است و آنان با خوشی ما خوشحال و با ناراحتی ما ناراحتند

عَنْ مُوسَى بْنِ جَعْفَرٍ - عَلَيْهِ السَّلَامُ - قَالَ: يَا مَعْشَرَ الشَّيْعَةِ إِنَّكُمْ قَدْ عَادَاكُمْ الْخَلْقُ فَتَزَيَّنُوا لَهُمْ بِمَا قَدَرْتُمْ
«عَلَيْهِ. «وسائل، ج 3، ص 245

امام هفتم - علیه السلام - فرمود: شیعیان ما! شما ملتی هستید که دشمنان بیشماری در کمین شما است، ای گروه شیعه شما از دشمنان ما روی گردانید و با آنان دشمن هستید پس خود را بیاراید

عَنْ الْإِمَامِ الرُّضَا - عَلَيْهِ السَّلَامُ - : شِيعَتُنَا الْمُسْلِمُونَ لِأَمْرِنَا الْآخِذُونَ بِقَوْلِنَا، الْمُخَالِفُونَ لِأَعْدَائِنَا فَمَنْ لَمْ «يَكُنْ كَذَلِكَ فَلَيْسَ مِنَّا». «وسائل الشيعة، ج 18، ص 83، حديث 25

امام هشتم - علیه السلام - فرمودند: شیعه ما کسانی هستند که در برابر «امر» ما تسلیم اند به «قول» ما . گردن می نهند و با دشمنان ما مخالف هستند و افزود پس کسی که این چنین نباشد او از ما نیست

عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ الثَّانِي - عَلَيْهِ السَّلَامُ - : عَنِ النَّبِيِّ - صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ - قَالَ: حُبِّي وَحُبُّ أَهْلِ بَيْتِي وَ «شِيعَتِهِمْ وَأَنْصَارِهِمْ فِي قُلُوبِ الْمَلَائِكَةِ». «نور الثقلين، ج 3، ص 129

امام دهم - علیه السلام - از پیامبر اکرم - صلی الله علیه و آله - نقل کرد که آن حضرت فرمود: محبت من و اهل بیت من و شیعیان و یاران آن ها در دل های فرشتگان نهفته است

قَالَ الْإِمَامُ الْعَسْكَرِيُّ - عَلَيْهِ السَّلَامُ - : قَالَ رَجُلٌ لِرَسُولِ اللَّهِ - صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ - : «فُلَانٌ يَنْظُرُ إِلَى حَرَمِ جَارِهِ وَ إِنْ أَمَكَّنَهُ مُوَاقِعَهُ حَرَامٍ لَمْ يَضِيقْ عَنْهُ فَغَضِبَ رَسُولُ اللَّهِ - صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ - وَقَالَ: إِيَّتُونِي بِهِ، فَقَالَ رَجُلٌ آخَرُ: يَا رَسُولَ اللَّهِ إِنَّهُ مِنْ شِيعَتِكَ وَ مِمَّنْ يَعْتَقِدُ مُوَالَاتِكَ وَ مُوَالَاهُ عَلِيٌّ - عَلَيْهِ السَّلَامُ - وَ يَتَبَرَّءُ مِنْ أَعْدَائِكُمْ، فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ - صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ - : لَا تَقُلْ إِنَّهُ مِنْ شِيعَتِنَا فَإِنَّهُ كَذِبٌ، إِنَّ شِيعَتَنَا مَنْ شِيعَنَا وَ تَبَعَنَا فِي أَعْمَالِنَا وَ لَيْسَ هَذَا الَّذِي ذَكَرْتَهُ فِي هَذَا الرَّجُلِ مِنْ أَعْمَالِنَا. «لئالی الاخبار، ج 5، ص 157 - میزان الحکمه، ج 5، ص 237

امام حسن - علیه السلام - فرمود: مردی به پیامبر اکرم - صلی الله علیه و آله - گفت: فلان کس به همسر همسایه خود چشم می دوزد و اگر امکان عمل نامشروع دست دهد کوتاهی نمی کند، پیامبر اکرم - صلی الله علیه و آله - غضبناک شد و فرمود: او را حاضر کنید، مردی که در کنار پیامبر بود گفت: یا رسول الله او از شیعیان شما است و به علی (امیر المؤمنین) - علیه السلام - عشق می ورزد و از دشمنان ما بیزاری می جوید. پیامبر - صلی الله علیه و آله - فرمود: نگو که چنین کسی از شیعیان ما است، او دروغگو است زیرا شیعیان ما آن هایی هستند که همگام با ما و پیرو ما در اعمال باشند.

عَنْ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ - عَلَيْهِ السَّلَامُ - قَالَ: اخْتَبِرُوا شِيعَتِي بِخِصْلَتَيْنِ فَإِنْ كَانَتْ فِيهِمْ فَهُمْ شِيعَتِي: مُحَافَظَتُهُمْ عَلَى أَوْقَاتِ الصَّلَاةِ وَ مُوَاسَاتُهُمْ مَعَ إِخْوَانِهِمُ الْمُؤْمِنِينَ بِالْمَالِ وَ إِنْ لَمْ تَكُنْ فِيهِمْ فَأَعْرَبْ ثُمَّ أَعْرَبْ.

«جامع الاخبار، فصل 19»

امیر المؤمنین - علیه السلام - فرمود: شیعیان مرا به دو خصلت امتحان کنید که اگر دارای این دو خصلت بودند شیعه‌اند: اهمّیت به نماز در اوّل وقت و دستگیری برادران دینی خود با مال، اگر این دو! در آن ها نبود، از ما دورند و دورند و دورند

عَنِ الصَّادِقِ - عَلَيْهِ السَّلَامُ - قَالَ: اِمْتَحِنُوا شِيعَتَنَا عِنْدَ ثَلَاثٍ: عِنْدَ مَوَاقِيتِ الصَّلَاةِ كَيْفَ مُحَافَظَتُهُمْ عَلَيْهَا، وَ عِنْدَ أَسْرَارِهِمْ كَيْفَ حِفْظِهِمْ لَهَا، عِنْدَ عَدُوِّنَا، وَ إِلَى أَمْوَالِهِمْ كَيْفَ مُوَاسَاتِهِمْ لِإِخْوَانِهِمْ فِيهَا. «خصال

«صدوق، ج 1، ص 103»

امام صادق - علیه السلام - می فرماید: شیعیان و پیروان ما را در سه مسئله امتحان کنید: اهمّیت به اوقات نماز که آیا اوّل وقت نماز را بر پا می دارند یا خیر، حفظ اسرار یعنی در حفظ اسرار و مسائل محرمانه کوشا هستند یا خیر، و از حیث توانمندی های مالی یعنی آیا در مال خود برای برادران دینی سهمی قائلند و دست آن ها را می گیرند یا خیر

وَعَنِ النَّبِيِّ - صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ - قَالَ: مُرُّوْنَا أَهْلَ الْبَيْتِ الْعَفْوُ عَمَّنْ ظَلَمْنَا وَإِعْطَاهُ مَنْ حَرَمْنَا. «سنن النبی - صلی الله علیه و آله - علامه طباطبایی. ص 307

پیامبر اکرم - صلی الله علیه و آله - فرمود مروت ما اهل بیت ایجاب می کند تا در برابر کسی که به ما ستم روا داشته است عفو کنیم و به کسی که ما را محروم ساخته احسان کنیم

وَفِي الْحَدِيثِ: شِيعَتُنَا أَهْلُ الْهُدَى وَأَهْلُ التَّقَى وَأَهْلُ الْخَيْرِ وَأَهْلُ الْخَيْرِ وَأَهْلُ الْإِيمَانِ وَأَهْلُ الْفَتْحِ وَالظَّفَرِ. «روضة المتقين، ج 12، ص 78

در حدیث آمده است: شیعیان ما اهل هدایت و تقوی و اهل خیر و نیکی و اهل ایمان و اهل فتح و ظفرند.

عَنِ الْبَاقِرِ - عَلَيْهِ السَّلَامُ - قَالَ: فَوَ اللَّهِ مَا شِيعَتُنَا إِلَّا مَنْ اتَّقَى اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ وَ أَطَاعَهُ وَ مَا كَانُوا يُعْرِفُونَ يَا جَابِرُ إِلَّا بِالتَّوَاضُعِ وَ التَّخَشُّعِ وَ آدَاءِ أَلَمَانِهِ وَ كَثْرَةِ ذِكْرِ اللَّهِ، وَ الصُّومِ وَ الصَّلَاةِ وَ الْبِرِّ بِالْوَالِدَيْنِ وَ التَّعَهُدِ لِلْجِيرَانِ مِنَ الْفُقَرَاءِ وَ أَهْلِ الْمَسْكَنَةِ وَ الْغَارِمِينَ وَ الْأَيْتَامِ، وَ صِدْقِ الْحَدِيثِ وَ تَلَاوَةِ الْقُرْآنِ وَ كَفِّ الْأَلْسُنِ عَنِ النَّاسِ إِلَّا مِنْ خَيْرٍ، وَ كَانُوا أُمَّهُ عَشَائِرُهُمْ قَالَ جَابِرُ: فَقُلْتُ: يَا بَنَ رَسُولِ اللَّهِ مَا نَعْرِفُ الْيَوْمَ أَحَدًا بِهَذِهِ

الصَّفَّه، فَقَالَ: يَا جَابِرُ لَا يَذْهَبَنَّ بِكَ الْمَذَاهِبُ حَسَبَ الرَّجُلِ أَنْ يَقُولَ: أَحَبُّ عَلِيًّا وَآتَوَلَّاهُ، ثُمَّ لَا يَكُونُ مَعَ ذَلِكَ فَعَالًا فَلَوْ قَالَ: إِنِّي أَحَبُّ رَسُولِ اللَّهِ؛ فَرَسُولُ اللَّهِ خَيْرٌ مِنْ عَلِيٍّ ثُمَّ لَا يَتَّبِعُ سَرِيرَتَهُ وَلَا يَعْمَلُ بِسُنَّتِهِ مَا «نَفَعَهُ حُبُّهُ إِيَّاهُ شَيْئًا». (روضة المتقين، ج 12، ص 78، تحف العقول، ص 215)

امام باقر - علیه السلام - فرمود: به خدا قسم شیعه ما نیست مگر کسی که دارای تقوی است و تنها از خدا اطاعت کند، ای جابر آن ها را نمی شناسی مگر از راه تواضع، خشوع، امانت داری، همیشه به یاد خدا بودن، روزه داری، نماز، نیکی به پدر و مادر، پایبندی به اخلاق حسنه احترام به همسایه و توجه به فقراء، درماندگان، در سفر ماندگان و یتیمان، راستگویی، تلاوت قرآن، خویشتن داری، و پرهیز از مردم آزاری و در زندگی آمین و درستکارند. جابر گفت: امروز من کسی را به این صفات نمی بینم، امام فرمود: ای جابر وجود خط مشی های گوناگون در جامعه و از این که تنها بعضی به راه صحیح روی آورده اند، موجب غرور تو نشود و به این نکته بیندیشی که تو دوستدار علی هستی اگر کسی بگوید من علی - علیه السلام - را دوست دارم و پیرو او هستم ولی قدمی در این صراط بر ندارد، او حتی بگوید من پیامبر - صلی الله علیه و آله - را دوست دارم و رسول خدا بهتر از علی - علیه السلام - است، ولی تابع سیره او نباشد و در عمل به سنت او پایبند نباشد، هیچ نفعی از این دوستی، (دوستی علی و پیامبر) نمی برد

وَعَنِ الْبَاقِرِ - عَلَيْهِ السَّلَامُ - قَالَ: فَمَنْ كَانَ مِنْكُمْ مُطِيعًا لِلَّهِ يَنْفَعُهُ وَلَا يُتْنَا وَمَنْ كَانَ مِنْكُمْ عَاصِيًا لِلَّهِ لَمْ تَنْفَعُهُ وَلَا يُتْنَا، وَقَالَ: ... وَمَنْ كَانَ اللَّهُ مُطِيعًا فَهُوَ لَنَا وَلِيُّ وَمَنْ كَانَ اللَّهُ عَاصِيًا فَهُوَ لَنَا عَدُوٌّ وَمَا تَنَالُ وَلَا يُتْنَا إِلَّا «بِالْعَمَلِ وَالْوَرَعِ». (روضة المتقين، ج 12، ص 80، صدوق، مجلس

امام باقر - علیه السلام - فرمود: از شما «شیعیان» کسی که مطیع خدا باشد، دوستی ما برای او سودمند است و کسی که عاصی است حب و دوستی ما برای او سودی نخواهد داشت و نیز فرمود: کسی که مطیع (بی چون و چرای) خدا است او دوست ما است و کسی که نسبت به دستورات خدا عاصی باشد «او دشمن ماست و به دوستی و ولایت ما نمی رسد کسی جز از راه «عمل» و «پرهیزکاری»».

قالَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ - عَلَيْهِ السَّلَامُ - : شِيعَتُنَا الْمُتَبَاذِلُونَ فِي وَلَايَتِنَا إِذَا غَضِبُوا لَمْ يَظْلِمُوا. «کافی، باب المؤمن و علاماته، ص 237»

امیر المؤمنین - علیه السلام - فرمود: شیعیان ما آن هایی هستند که بذل و بخشش آنان، بر مبنای ولایت ما صورت می پذیرد (ما را معیار اعمال نیک خود می دانند) و افزود: هنگامی که آن ها به خشم آمدند (از حق منحرف نگشته و) به ظلم روی نمی آورند.

قالَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ - عَلَيْهِ السَّلَامُ - : إِنَّ اللَّهَ تَبَارَكَ وَتَعَالَى زَيَّنَ شِيعَتَنَا بِالْحِلْمِ وَغَنَاهُمْ بِالْعِلْمِ لَعَلَّ بِهِمْ قَبْلَ «أَنْ يَخْلُقَ آدَمَ - عَلَيْهِ السَّلَامُ - . «ثواب الاعمال، صدوق، باب الشيعة

امام صادق - علیه السلام - فرمود: خداوند متعال، شیعیان ما را به صفت حلم و بردباری زینت بخشید و در پوششی از علم و آگاهی آنان را مزین ساخت حتی قبل از آن که خلقت جد ما آدم صورت پذیرد.

عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ - عَلَيْهِ السَّلَامُ - قَالَ: وَاللَّهِ لَا يُحِبُّنَا مِنَ الْعَرَبِ وَالْعَجَمِ إِلَّا أَهْلُ الْبُيُوتَاتِ وَالشَّرَفِ وَ «الْمَعْدَنِ وَلَا يُبْغِضُنَا مِنْ هَؤُلَاءِ إِلَّا كُلُّ دَنَسٍ مُلْصَقٍ. «مشكاة الأنوار، باب الشيعة

امام صادق - علیه السلام - فرمود: به خدا سوگند دوست ندارد ما را از عرب و عجم مگر مردم با شرافت و اصیل و ریشه دار و با ما دشمن نیست مگر مردم پست و بی شخصیت

عَنِ الْإِمَامِ الصَّادِقِ - عَلَيْهِ السَّلَامُ - قَالَ: يَا مَعْشَرَ الشَّيْعَةِ إِنَّكُمْ قَدْ نُسِبْتُمْ إِلَيْنَا كُونُوا لَنَا زَيْنًا وَلَا تَكُونُوا عَلَيْنَا «شَيْنًا». «میزان الحکمه، ج 71، ص 310

امام صادق - علیه السلام - فرمود: ای گروه شیعیان، شما به ما منسوب هستید پس مایه زینت ما باشید و باعث آبرو ریزی ما نباشید

عَنِ الصَّادِقِ - عَلَيْهِ السَّلَامُ - قَالَ: كَذِبَ مَنْ زَعَمَ أَنَّهُ مِنْ شِيعَتِنَا وَهُوَ مُمْتَسِكٌ بِعُرْوَةِ غَيْرِنَا. «وسائل الشیعه، ج 18، ص 8، حدیث 26، و ص 85 صفات الشیعه، ص 45، الحکم الزهره، صابری، ص 238»

امام صادق - علیه السلام - فرمود: کسی که به رهبری غیر ما گردن نهد او در ادعای شیعه بودند خود دروغگو است

عَنِ الْإِمَامِ الصَّادِقِ - عَلَيْهِ السَّلَامُ - قَالَ: إِنَّا صَبْرٌ وَشِيعَتُنَا أَصْبَرُ مِنَّا، قُلْتُ: جُعِلْتُ فِدَاكَ، كَيْفَ صَارَ شِيعَتُكُمْ أَصْبَرُ مِنْكُمْ؟ قَالَ لَإِنَّا نَصْبِرُ عَلَى مَا نَعْلَمُ وَشِيعَتُنَا يَصْبِرُونَ عَلَى مَا لَا يَعْلَمُونَ. «بحار الانوار، ج 71، ص 80، 71»

امام صادق - علیه السلام - فرمود: ما صابر هستیم ولی شیعیان ما از ما صابرترند، راوی می گوید:
پرسیدم فدایت شوم چگونه شیعیان شما از شما صابرترند؟ امام پاسخ داد ما صبر می کنیم در حالی که
از پاداش برتر صابران آگاهیم ولی شیعیان ما همچون ما صبر می کنند در حالی که از پاداش آن
آگاهی ندارند.

عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ - عَلَيْهِ السَّلَامُ - أَنَّهُ قَالَ لِأَبِي بَصِيرٍ: يَا أَبَا مُحَمَّدٍ لَقَدْ ذَكَرَكُمُ فِي كِتَابِهِ، فَقَالَ: «إِنَّ عِبَادِي
لَيْسَ لَكَ عَلَيْهِمْ مِنْ سُلْطَانٍ» وَاللَّهُ مَا أَرَادَ بِهَذَا إِلَّا الْأَيْمَةَ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ وَشِيعَتَهُمْ. «نور الثقلين، ج 3،
ص 16»

امام صادق - علیه السلام - به ابی بصیر فرمود: خداوند از شما شیعیان در کتاب خود یاد کرده است و
فرموده: البته بر بندگان شایسته ام ابلیس را تسلطی نیست، به خدا سوگند که آن ها جز ائمه معصومین -
علیهم السلام - و شیعیان آن ها نیستند.

عَنْ مُوسَى بْنِ جَعْفَرٍ - عَلَيْهِ السَّلَامُ - قَالَ: مَنْ لَمْ يَسْتَطِعْ أَنْ يَصِلَنَا فَلْيَصِلْ فَقَرَاءَ شِيعَتِنَا وَمَنْ لَمْ يَسْتَطِعْ أَنْ
«يَزُورَ قُبُورَنَا فَلْيَزُرْ قُبُورَ صَلَحَاءِ أَخَوَانَا». «وسائل الشيعة، ج 6، ص 332، 333»

کسی که به ما دسترسی ندارد و نمی تواند به دیدن ما نائل آید به دیدار فقراء شیعه (و به دستگیری
آنان) پردازد و کسی که استطاعت زیارت قبر ما را ندارد به زیارت قبر صالحان از شیعه ما بشتابد

عَنِ الصَّادِقِ - عَلَيْهِ السَّلَامُ - قَالَ: أَيُّمَا رَجُلٍ مِنْ شِيعَتِنَا أَتَى رَجُلًا مِنْ إِخْوَانِهِ فَاسْتَعَانَ بِهِ فِي حَاجَتِهِ فَلَمْ
«يَعْنَهُ وَهُوَ يَقْدِرُ إِلَّا ابْتِلَاءُ اللَّهِ بِأَنْ يَقْضِيَ حَوَائِجَ عِدَّةٍ مِنْ أَعْدَائِنَا». «وسائل الشيعة، ج 11، ص 598»

امام صادق - علیه السلام - فرمود: هر کس از شیعیان ما در برابر یکی از برادران خود، اظهار حاجت کند و او در حالی که می تواند به دست گیری او پردازد، کوتاهی نماید خداوند او را مبتلا می کند . به بر آوردن حاجت دشمنان ما

عَنِ الرُّضَا - عَلَيْهِ السَّلَامُ - قَالَ: مَنْ عَادَى شِيعَتَنَا فَقَدْ عَادَانَاهُ وَمَنْ وَالَاهُمْ فَقَدْ وَالَانَا لِأَنَّهُمْ خُلِقُوا مِنْ طِينَتِنَا «مَنْ أَحَبَّهُمْ فَهُوَ مِنَّا وَمَنْ أَبْغَضَهُمْ فَلَيْسَ مِنَّا». عیون اخبار الرضا

امام رضا - علیه السلام - فرمود: کسی که با شیعیان ما دشمنی نماید با ما دشمنی ورزیده است و کسی که با آنان دوست باشد با ما دوست است زیرا (شیعیان) از طینت ما خلق شده اند و کسی که اینان را دوست می دارد با ماست و کسی که با اینان دشمن است از ما نیست

حَقًّا وَ أَوْلِيَائِهِ صِدْقًا وَ إِن أَحَدَهُمْ لَيُشْفَعُ فِي رِبِيعِهِ وَ مُضَرٍّ فَيُشْفَعُهُ اللَّهُ فِيهِمْ لِكِرَامَتِهِ عَلَى اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ .
«وسائل الشیعه، ج 11، ص 441

امام هشتم - علیه السلام - فرمود: کسی که شیعه را رد کند (قبول نداشته باشد) چنان است که خدا را رد کرده است و کسی که به آنان توهین روا بدارد به خدا توهین کرده است زیرا که آنان بنده راستین خدا هستند و دوستدار واقعی اویند. به خدا قسم هر یک از اینان اگر به عدد قبیله ربیع و قبیله مضر را شفاعت کنند خدا شفاعت آنان را می پذیرد

عَنْ مَسْعَدَةَ بْنِ صَدَقَةَ قَالَ: سَأَلَ رَجُلٌ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ - عَلَيْهِ السَّلَامُ - عَنْ قَوْمٍ مِنَ الشَّيْعَةِ يَدْخُلُونَ فِي أَعْمَالِ السُّلْطَانِ وَيَعْمَلُونَ لَهُمْ وَيُحِبُّونَهُمْ وَيُؤَالُونَهُمْ، قَالَ لَيْسَ هُمْ مِنَ الشَّيْعَةِ وَلَكِنَّهُمْ مِنْ أَوْلَئِكَ. «تفسير قمی، ج 1، ص 176»

مسعده بن صدقه می گوید: مردی به امام صادق - علیه السلام - گفت: بعضی از شیعیان به انجام اعمال و کردار (طاغوتی و) شاهانه دست می زنند و از عمال آنان اند و درخواست های آنان را اجابت می کنند و به دوستی و اطاعت آنان می پردازند. امام - علیه السلام - پاسخ داد: آنان «شیعه» نیستند و در زمره آنان اند.

عَنْ مُعَاوِيَةَ بْنِ عَمَّارٍ: عَنِ الْإِمَامِ الصَّادِقِ قُلْتُ لَهُ - عَلَيْهِ السَّلَامُ -: رَجُلٌ رَاوِيَهُ لِحَدِيثِكُمْ يَبْتَ ذَلِكَ فِي النَّاسِ وَيَشُدُّهُ فِي قُلُوبِ شِيعَتِكُمْ وَلَعَلَّ عَابِدًا مِنْ شِيعَتِكُمْ لَيْسَتْ لَهُ هَذِهِ الرَّوَايَةُ، أَيُّهُمَا أَفْضَلُ؟ قَالَ الرَّوَايَةُ لِحَدِيثِنَا يَشُدُّ بِهِ قُلُوبُ شِيعَتِنَا أَفْضَلُ مِنْ أَلْفِ عَابِدٍ. «اصول کافی، ج 1، ص 33، معالم الدین، ص 14، وسائل الشیعه، ج 18، ص 53، حدیث 1»

معاویه بن عمار می گوید: به امام صادق - علیه السلام - گفتم: شخصی احادیث و احکام شما را در میان مردم تبلیغ می کند و در دل شیعیان شما آن ها را جای می دهد و مردی هم از شیعیان شما تنها به عبادت می پردازد کدام یک از این دو برترند؟ امام پاسخ داد: کسی که احادیث ما را در دل شیعیان .ما جای می دهد از هزار عابد برتر است

- قال الامام العسكري لِشيعته - عليه السلام - : اتقوا الله و كونو زينا لنا و لا تكونوا شينا، جروا إلينا كُلَّ مودَه و ادفعو عَنَّا كُلَّ قبيح فَانه ما قيل فينا مِن حُسْن فنحن اهلُه و ما قيل فينا من سوءٍ فما نحن كذاك ...
«بحار الانوار، ج 68، ص 416»

امام عسکری - عليه السلام - به شیعیانش فرمودند: تقوای الهی را رعایت کنید و مایه زینت و افتخار ما باشید نه سبب ننگ و شرم. هر مودت و دوستی را به سوی ما جلب کنید و از ما در برابر هر زشتی دفاع کنید، زیرا هر چه از زیباییها درباره ما گفته شود ما اهل آن هستیم و هر چه از بدیها درباره ما گفته شود ما چنین نیستیم.

قال أمير المؤمنين - عَلَيْهِ السَّلَامُ - لِقَنْبَرٍ: يَا قَنْبَرُ أَبَشِّرْ وَ بَشِّرْ وَ اسْتَبَشِّرْ فَوَ اللَّهِ لَقَدْ مَاتَ رَسُولُ اللَّهِ - صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ - وَ هُوَ عَلَى أُمَّتِهِ سَاخِطٌ إِلَّا الشَّيْعَةَ (و هو ساخط على جميع الامه الا الشيعة) «مشكاة الانوار، ص 93»

امیر المؤمنین - عليه السلام - به قنبر فرمود: ای قنبر بشارت باد تو را و بشارت ده به دیگران و خوشحال باش که پیامبر - صلی الله علیه و آله - از دنیا رفت در حالی که بر امت خود خشنماک و ناراحت و آزرده خاطر بود جز از شیعه.

عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ - عَلَيْهِ السَّلَامُ - : أَلَا وَ إِنَّ لِكُلِّ شَيْءٍ جَوْهَرًا وَ جَوْهَرُ وُلْدِ آدَمَ مُحَمَّدٌ - صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ - وَ نَحْنُ وَ شِيعَتُنَا بَعْدُنَا حَبْدًا شِيعَتُنَا مَا أَقْرَبَهُمْ مِنْ عَرْشِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ وَ أَحْسَنُ صُنْعِ اللَّهِ إِلَيْهِمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَ اللَّهُ لَوْ لَا أَنْ يَتَعَاطَمَ النَّاسُ ذَلِكَ أَوْ يُدْخِلَهُمْ زَهْوً لَسَلَّمَتْ عَلَيْهِمُ الْمَلَائِكَةُ قُبُلًا وَ اللَّهُ مَا مِنْ عَبْدٍ مِنْ شِيعَتِنَا يَتْلُو الْقُرْآنَ فِي صَلَاتِهِ قَائِمًا غَيْرَ صَلَاةٍ إِلَّا وَلَهُ بِكُلِّ حَرْفٍ عَشْرَ حَسَنَاتٍ وَ إِنْ لِلصَّامِتِ مِنْ

شِيعَتِنَا لَأَجْرٍ مَنْ قَرَأَ الْقُرْآنَ مِمَّنْ خَالَفَهُ وَاللَّهُ عَلَى فَرْشِكُمْ نِيَامٌ لَكُمْ أَجْرُ الْمُجَاهِدِينَ وَأَنْتُمْ وَاللَّهُ فِي صَلَاتِكُمْ لَكُمْ أَجْرُ الصَّافِينَ فِي سَبِيلِهِ؛ أَنْتُمْ وَاللَّهُ الَّذِينَ قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ: «وَنَزَعْنَا مَا فِي صُدُورِهِمْ مِنْ غِلٍّ إِخْوَانًا عَلَى سُرُرٍ مُتَقَابِلِينَ» إِنَّمَا شِيعَتُنَا أَصْحَابُ الْأَرْبَعَةِ أَعْيُنٍ: عَيْنَانِ فِي الرَّأْسِ وَعَيْنَانِ فِي الْقَلْبِ أَلَا وَ إِنَّ الْخَلَائِقَ كُلَّهُمْ كَذَالِكِ إِلَّا أَنْ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ فَتَحَ أَبْصَارَكُمْ وَأَعْمَى أَبْصَارَهُمْ. «ثواب الاعمال، صدوق، باب الشيعة

امام صادق - علیه السلام - فرمودند: آگاه باشید که به راستی هر چیزی را گوهری است و گوهر فرزندان آدم محمد - صلی الله علیه و آله - است و پس از آن حضرت، ما و شیعیان ما هستیم، خوشا بر شیعیان ما که نزدیکند به عرش خدای عز و جل، و چه نیکو است رفتار خدای عز و جل نسبت به آنان در روز قیامت. به خدا سوگند اگر بر مردم گران نمی آمد و خود شیعیان را خود بینی فرا نمی گرفت فرشتگان رو در رو به آن ها سلام می کردند. به خدا سوگند هیچ بنده ای از شیعیان ما نیست که قرآن را ایستاده در حال نماز بخواند جز آن که در برابر هر حرفی از آن صد حسنه به او دهند و اگر نشسته در نماز قرآن بخواند به هر حرفی پنجاه حسنه به او دهند و شخص خموش از شیعیان ما ثواب قرآن خواندن مخالفین را دارد. به خدا سوگند در بستر خود خفته اید و مزد مجاهدان (در راه خدا) را دارید و هنگامی که در نماز هستید ثواب صف بستگان در راه خدا را دارید شماستید که به خدا قسم آن کسانی که خدای عز و جل درباره شان فرمود: «کینه ای که در سینه شان بود کنده ایم و برادرانه بر تخت ها رو به روی هم هستند.» (سوره حجر آیه 47) به راستی که شیعیان ما چهار چشم دارند. دو چشم در سر، دو چشم در دل. آگاه باشید که همه این طورند ولی خدای عز و جل چشم های شما را بینا کرده و چشم های آنان را کور کرده است.

- قال رسول الله - صلی الله علیه و آله - لعلى - علیه السلام - : السَّابِقُونَ إِلَى ظِلِّ الْعَرْشِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ طُوبَى لَهُمْ، قِيلَ يَا رَسُولَ اللَّهِ مَنْ هُمْ؟ قَالَ: شِيعَتَكَ يَا عَلِيٌّ وَ مُجِبُوهُمْ. «وسيله المال، حصرمی، ص 131

پیامبر اکرم - صلی الله علیه و آله - به علی - علیه السلام - فرمود: خوشا به حال آنان که پیش از دیگران در روز قیامت زیر سایه عرش سکنا می‌گزینند. یکی از اصحاب پرسید: ای رسول خدا آنان چه کسانی هستند؟ حضرت (رو به علی - علیه السلام - کرد و) فرمود: ای علی شیعیان تو و دوستان آنان.

- قال رسول الله - صلی الله علیه و آله -: يا عَلِيُّ! لَوِ اجْتَمَعَتِ اَهْلُ الدُّنْيَا بِاَسْرِهَا عَلٰى وِلَايَتِكَ لَمَا خَلَقَ اللهُ «النَّارَ، وَلَكِنْ اَنْتَ وَ شِيعَتُكَ الْفَائِزُونَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ». «مناقب خوارزمی، ص 67

رسول خدا - صلی الله علیه و آله - فرمود: ای علی! اگر تمام دنیا ولایت تو را می‌پذیرفتند اصلاً خداوند جهنم را نمی‌آفرید، ولیکن بدان که فقط تو و شیعیانت رستگاران روز قیامت هستید.

قال رَسُولُ اللهِ - صلی الله علیه و آله - ستفرق امتی علی نیف و سبعین فرقه کلهم فی النار الا فرقه واحده، قيل من هم یا رسول الله؟ قال: ما انا علیه و اصحابی. «تفسیر فخر رازی، ج 1، تفسیر سوره الفاتحه، ص 214

پیامبر اکرم - صلی الله علیه و آله - فرمود: امت من به بیش از هفتاد گروه تقسیم خواهد شد که همه آنان در آتش اند (در خط باطل قدم بر می‌دارند) مگر یک دسته (و گروه)، پرسیدند که این گروه چه کسانی هستند؟ پیامبر پاسخ داد: اینان کسانی هستند که در خط من و اصحاب من عمل، می‌کنند (با توجه به حدیث ثقلین که مورد قبول همه فرق مسلمین است به دست می‌آید که اصحاب راستین پیامبر همان کسانی هستند که به عترت پیامبر اقتداء می‌کنند) یعنی شیعه و فرقه ناجیه جز شیعه نیست.

چرا حضرت ابراهیم علیه السلام از خدای متعال درخواست کرد یکی از شیعیان امیرالمومنین علی علیه السلام قرار گیرد؟

شیعه را باید در عمل و رفتار شناخت و الا هر کسی می تواند ادعا کند من شیعه هستم و در روایات اهل بیت علیهم السلام نشانه هایی برای شیعیان شمرده شده است که یکی از آن ها روایتی از امام صادق علیه السلام است و در آن حضرت ابراهیم علیه السلام به خاطر چند خصلتی که شیعیان امیرالمومنین علیه السلام دارند دعا می کند در زمره آنان قرار گیرد. و اما پاسخ سوال فوق را در روایتی که در ادامه می آید می آوریم

عَنْ جَابِرِ الْجُعْفِيِّ أَنَّهُ سَأَلَ جَعْفَرَ بْنَ مُحَمَّدٍ عَنْ تَفْسِيرِ قَوْلِهِ تَعَالَى - وَإِنَّ مِنْ شِيعَتِهِ لِإِبْرَاهِيمَ (صافات)، (83) فَقَالَ ع إِنَّ اللَّهَ سُبْحَانَهُ لَمَّا خَلَقَ إِبْرَاهِيمَ كَشَفَ لَهُ بَصَرَهُ فَنَظَرَ فَرَأَى نُورًا إِلَى جَنْبِ الْعَرْشِ فَقَالَ إِلَهِي مَا هَذَا النُّورُ فَقَالَ هَذَا نُورُ مُحَمَّدٍ صَفْوَتِي مِنْ خَلْقِي وَرَأَى نُورًا مِنْ جَنْبِهِ فَقَالَ إِلَهِي مَا هَذَا النُّورُ فَقَالَ نُورُ عَلِيٍّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ ع نَاصِرِ دِينِي وَرَأَى إِلَى جَنْبِهِمَا ثَلَاثَةَ أَنْوَارٍ فَقَالَ إِلَهِي مَا هَذِهِ الْأَنْوَارُ فَقِيلَ لَهُ هَذَا نُورُ فَاطِمَةَ فَطَمَتْ مُحِبَّيْهَا مِنَ النَّارِ وَنُورُ وَلَدَيْهَا الْحَسَنِ وَالْحُسَيْنِ قَالَ إِلَهِي وَارَى تِسْعَةَ أَنْوَارٍ قَدْ أَحَدَقُوا بِهِمْ قِيلَ يَا إِبْرَاهِيمُ هَؤُلَاءِ الْأَيِّمَةُ مِنْ وَلَدِ عَلِيٍّ وَفَاطِمَةَ فَقَالَ إِبْرَاهِيمُ إِلَهِي بِحَقِّ هَؤُلَاءِ الْخَمْسَةِ إِلَّا عَرَفْتَنِي مِنَ التَّسْعَةِ قِيلَ يَا إِبْرَاهِيمُ أُولَئِهِمْ عَلِيُّ بْنُ الْحُسَيْنِ وَابْنُهُ مُحَمَّدٌ وَابْنُهُ جَعْفَرٌ وَابْنُهُ مُوسَى وَابْنُهُ عَلِيُّ وَابْنُهُ مُحَمَّدٌ وَابْنُهُ عَلِيُّ وَابْنُهُ الْحَسَنُ وَالْحُجَّةُ الْقَائِمُ ابْنُهُ فَقَالَ إِبْرَاهِيمُ إِلَهِي وَ سَيِّدِي أَرَى أَنْوَارًا قَدْ أَحَدَقُوا بِهِمْ لَا يَحْصِي عَدَدَهُمْ إِلَّا أَنْتَ فَقِيلَ يَا إِبْرَاهِيمُ هَؤُلَاءِ شِيعَتُهُمْ - شِيعَةُ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ ع فَقَالَ إِبْرَاهِيمُ وَبِمَا تُعَرِّفُ شِيعَتَهُ قَالَ بِصَلَاةٍ إِحْدَى وَخَمْسِينَ وَالْجَهْرُ بِبِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ وَالْقُنُوتِ قَبْلَ الرُّكُوعِ وَالتَّخْتُمِ فِي الْيَمِينِ فَعِنْدَ ذَلِكَ قَالَ إِبْرَاهِيمُ - اللَّهُمَّ اجْعَلْنِي مِنْ شِيعَةِ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ قَالَ فَأَخْبَرَ اللَّهُ تَعَالَى فِي كِتَابِهِ فَقَالَ وَإِنَّ مِنْ شِيعَتِهِ لِإِبْرَاهِيمَ (بحار الأنوار (ط - بيروت)؛ ج 36؛

جابر بن جعفر جعفی از امام محمد باقر (علیه السلام) از تأویل آیه ۸۳ صافات پرسید، امام باقر (ع) فرمودند: چون حق تعالی ملکوت آسمان و زمین را بر حضرت ابراهیم علیه السلام نمود، آن حضرت به جانب عرش نگاه کرد، نوری عظیم دید، گفت: خداوندا این چه نوری است؟ فرمود: نور حبیب و صفی من حضرت محمد صلی الله علیه و آله. گفت: در جنب او نور دیگر می بینم، خطاب شد: برادر و وصی او علی بن ابی طالب علیه السلام است. گفت: خداوندا نور دیگری می بینم نزدیک آن هر دو نور، خطاب آمد: آن نور فاطمه زهراء علیها السلام دختر سید انبیاء و زوجة خیر الاوصیاء، و به جهت این فاطمه نام نهاده ایم که او دوستان خود را از جهنم باز دارد چنان چه مادر فرزند را (فطیم) از شیر باز دارد.

گفت: خداوندا دو نور دیگر می بینم نزدیک ایشان، فرمود: آن دو نور فرزند اویند حسن و حسین علیهما السلام. گفت: نه نور دیگر می بینم که در اطراف آنها باشد چه کسانی؟ فرمود: آن نه نور امامانند از فرزندان حضرت حسین علیه السلام. گفت: خدایا انوار بسیار می بینم در اطراف ایشان، فرمود: آن نورهای شیعیان و محبان علی علیه السلام و فرزندان او هستند. گفت: خدایا به چه علامت شناخته شوند؟ خطاب شد: به پنجاه و یک رکعت نماز، و انگشت در دست راست کردن، و بسم الله نماز را بلند گفتن، و پیش از رکوع قنوت خواندن، و سجده شکر کردن. حضرت ابراهیم علیه السلام گفت: خداوندا مرا شیعه علی بن ابی طالب علیه السلام و فرزندان او گردان. حق تعالی دعای او را مستجاب و داخل در شیعیان علی بن ابی طالب علیه السلام گردانید و رسول خود را از آن اخبار فرمود. (که: (وَإِنَّ مِنْ شِيعَتِهِ لِإِبْرَاهِيمَ

شیعیان افزون بر اینکه باید خصوصیات و خصلت های اختصاصی داشته باشند که بر خاسته از مکارم اخلاقی آنان است، باید در خصلت های عمومی نیز سرآمد باشند؛ امام باقر(ع) در این باره به ذکر چند خصلت عمومی و اساسی اشاره کرده و فرموده است: سو گند به خدا! شیعه ما نیست مگر کسی که تقوای الهی داشته باشد و از او اطاعت کند. ای جابر! شیعیان، شناخته نیستند مگر به فروتنی و امانتداری و زیاد یاد خدا کردن و روزه و نماز و نیکی به پدر و مادر و تعهد نسبت به همسایگان فقیر و زمینگیر و مقروض و یتیمان و راستگویی و تلاوت قرآن و بازداشتن زبان از گفت و گوی در مورد (مردم، جز نیکی آنها. آنان، در همه کارها، امین اطرافیان شان هستند. (کافی، ج ۲، ص ۷۴، حدیث ۳

شیعه؛ پیشتاز در کارهای خیر

یکی از ویژگی هایی که خداوند برای مومنان واقعی بر شمرده است سرعت در کارهای خیر بلکه سبقت در انجام آن است به طوری که پیش از آنکه دیگری، به آن کار خیر اقدام کند، مومن آن را انجام داده است. (بقره، آیه ۱۴۸؛ مائده، آیه ۴۸) از آنجا که پیامبر(ص) و امامان معصوم(ع) اولین مومنان حقیقی هستند، در کارهای خیر سرعت و سبقت می جستند و شیعیان پیرو آنان باید نیز این گونه باشند تا عنوان سابقون بر آن اطلاق شود و این نام برای آنان عنوان و نامی با مسما باشد.

اگر چنین اتفاقی بیفتد آن هنگام در آخرت که مکان تجسم صفات و ملکات و مقومات انسان است، شخصی که در دنیا به صفت و نام سبقت و سابق مسما و موصوف بوده است، در آنجا نیز خودش را نشان می دهد و به عنوان سابقون به خداوند تقرب می جویند و از همه نعمت های الهی بهره مند خواهد شد. عبدالله ابن عباس می گوید: از رسول خدا(ص) درباره فرموده خداوند [در قرآن] السَّابِقُونَ السَّابِقُونَ... پرسیدم؟ در پاسخ فرمود: جبرئیل گفت: آنان، علی(ع) و شیعیان او هستند که به سوی

بهشت، پیش تاختند و به الطاف و نعمت های خداوند، نزدیک شدند. (بحارالانوار، ج ۶۸، ص ۲۰، ح ۳۳)

أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ (ع) نیز همواره می فرمود: إِنَّ أَهْلَ الْجَنَّةِ يَنْظُرُونَ إِلَى مَنَازِلِ شِيعَتِنَا كَمَا يَنْظُرُ الْإِنْسَانُ إِلَى الْكَوَاكِبِ؛ اهل بهشت، به جایگاه شیعیان ما، به گونه ای که انسان، به ستارگان نگاه می کند، نظر می کنند. (بحارالانوار، ج ۸، ص ۱۴۷، ح ۷۷)

محبت و تولا و تبرا

از دیگر ویژگی هایی که در روایات برای شیعیان واقعی بیان شده تمسک به محبت اهل بیت (ع) در همه حال و دوران به ویژه در عصر غیبت است که شرایط سخت و دیدار عمومی مردم با امام زمان (عج) شدنی نیست. در این دوران سخت و شدید است که شیعه باید دوستی را با اهل بیت (ع) و دوستان ایشان حفظ کرده و از دشمنانشان تبری بجویند. این گونه است که مورد رضایت اهل بیت (ع) قرار گرفته و از آثار و برکات این رضایت بهره مند خواهند شد و بهشت را برای خویش می خرند. آفرین به شیعیان ما که در زمان غیبت قائم ما، به دوستی ما چنگ زنندگانند و در ولایت و دوستی ما و در برائت از دشمنان ما ثابت قدمانند. آنان از ما هستند و ما از آنانیم. آنان، به پیشوایی و امامت ما خاندان راضی شدند و ما به شیعه بودن آنان راضی شدیم. خوشا به حال آنان، سوگند به خدا! که آنان (در قیامت در مرتبه ما با ما هستند. (بحارالانوار، ج ۵۱، ص ۱۵۱، ح ۶)

شادی در شادی و اندوه در اندوه

از دیگر ویژگی های شیعه واقعی آن است که خودش را با مولا و پیشوای خود هماهنگ کند و مبنای شادی و اندوه خویش را شادی و اندوه آنان قرار دهد؛ نه اینکه در هنگام اندوه آنان شاد باشد؛ زیرا

چنین رفتاری از کسی که مدعی شیعه گری است نادرست است؛ بویژه که شادی و اندوه آنان تنها در راستای رضای الهی است و حتی امور شخصی آنان به نحوه به حوزه امامت و رهبری آنان باز می گردد. بنابراین کسی که مدعی است که از پیشوایی آنان بهره مند است باید رفتار فردی و شخصی و اجتماعی خویش را براساس رفتار آنان تنظیم کند. اگر چنین اتفاقی رخ دهد آنگاه است که از فواید شیعه بودن بهره مند خواهد شد، چنانکه امیرمومنان علی(ع) فرموده است: خداوند متعال، بر زمین نظاره کرد، پس ما را برگزید و برای ما، شیعه ای را برگزید که ما را یاری می کنند و برای شادی ما شاد می شوند و برای اندوه ما غمناک می شوند و مال و جان خود را در راه ما بذل می کنند. آنان از (مایند و بازگشتشان به سوی ما است. (جامع الأخیار، ص ۵۰۸، ح ۱۴۱۰

پرهیز از غلو

همان طوری که دشمنی با اهل بیت(ع) و امامت آنان موجب خشم الهی و دوزخ می شود، هم چنین غلو و زیاده روی درباره حقیقت آنان هم موجب ورود آدمی به دوزخ می شود. آنان را باید بدرستی چنانکه خدا و پیامبر(ص) و خودشان فرموده اند شناخت و حق معرفت آنان را ادا کرد. باید دانست که آنان خدا نیستند، ولی مظهر اتم و اکمل خداوندی هستند به طوری که اگر خداوند می خواست تجلی و ظهوری در آینه هستی موجودات به تمام و کمال داشته باشد، هیچ آینه و مظهري بهتر و کامل تر از وجودات آنان نیست. اما اگر کسی این حد را مراعات نکند بداند که محبت غلو آمیز همانند دشمنی با ایشان است. رَسُولُ اللَّهِ(ص) در این باره می فرماید: وَأَنْتَ فِي الْجَنَّةِ يَا عَلِيُّ وَ شِيعَتُكَ وَ مُحِبُّ شِيعَتِكَ وَ عَدُوُّكَ وَ الْغَالِي فِي النَّارِ؛ ای علی! تو و شیعه ات و دوست شیعه تو در بهشت خواهد بود و دشمن تو و غلو کننده [درباره تو] در آتش خواهند بود. (بحارالانوار، ج ۲۵، ص

(۲۶۵، ح ۴)

یاری اسلام و یآوری اهل بیت علیهم السلام

از دیگر ویژگی های شیعیان واقعی آن است که همواره یار اسلام بوده و برای نصرت و پیروزی آن تلاش می کنند و به عنوان انصار اسلام شناخته می شوند. همچنین به حکم یاری به اسلام به یآوری پیامبر (ص) و اهل بیت (ع) می شتابند و به هر شکلی شده در راستای نصرت دین و اهل بیت (ع) تلاش و مجاهدت می کنند. رَسُولُ اللَّهِ (ص) در باره این ویژگی شیعیان می فرماید: وَأَمَّا أَنْصَارُهُ (الْإِسْلَام) فَأَنَا وَ أَهْلُ بَيْتِي وَ شِيعَتُنَا، فَأَحِبُّوا أَهْلَ بَيْتِي وَ شِيعَتَهُمْ وَ أَنْصَارَهُمْ؛ امّا، یاران اسلام، من و خاندان من و شیعیان ما هستند؛ پس، خاندان مرا و شیعیان ایشان و یاران آنان را دوست بدارید. (کافی، ج ۲، ص ۷۳، حدیث ۳)

شیعه، نگاه با چشم الهی و نورانیت

از دیگر ویژگی های شیعه مومن که می توان گفت از عنایات الهی و فضل خداوندی در حق آنان است، اینکه آنان از شعاع نوری اهل بیت (ع) هستند؛ چنانکه از نظر خلقی و طبیعت مادی نیز از زیادی طینت آنان آفریده شده اند. چنین چیزی موجب می شود تا اینان هستی را از دریچه دیگری بنگرند و حقایق را به گونه ای دیگر درک و فهم کنند و از نوعی تیزهوشی و فراست و زیرکی برخوردارند که دیگران فاقد آن هستند؛ چنانکه امیرمؤمنان (ع) فرمود: بر فراست مؤمن (مهارتی که با آن، باطن امور را از ظواهرش می توان تشخیص داد) مواظبت کنید و قدر آن بدانید؛ زیرا او با نور الهی می نگرد. [راوی] گفت: ای امیرمؤمنان! چه طور مؤمن، با نور خدا می نگرد؟ امام فرمود: زیرا ما، از نور خدا آفریده شده ایم و شیعیان ما از شعاع نور ما آفریده شده اند. آنان برگزیدگان و نیکان و پاکیزگان و ژرف نگرانند. نور آنان، بر دیگران همانند ماه کامل در شب تاریک، نور می افشاند. (بحارالانوار، ج ۲۵، ص ۲۱، ح ۳۲)

قلب مطمئن به ذکر الله

از دیگر ویژگی های شیعیان آن است که همواره اهل ذکر بوده و قلب خویش را به ذکر الله آباد کرده و به آرامش و اطمینان قلبی دست می یابند؛ بنابراین در هنگام مشکلات و مصیبت ها هرگز جزع و فزع نمی کنند بلکه بر هر گونه مشکل و مصیبتی صبر می ورزند کارهایشان را به خدا تفویض کرده و توکل بر خداوند دارند؛ چنانکه امّ سلیم می گوید: پیامبر اکرم (ص) فرمود: آیا می دانی افرادی که خداوند در مورد آنان فرمود: «کسانی که ایمان آوردند قلبهایشان با یاد خدا آرامش پیدا کرد، چون یاد خدا آرام بخش دلهاست» چه کسانی هستند؟ گفتم: چه کسانی هستند ای رسول خدا؟ (فرمود: ما اهل بیت و شیعیان ما هستند. (بحارالانوار، ج ۳۵، ۴۰۵)

هم دردی و خیررسانی

از دیگر ویژگی های یک شیعه آن است که به یاری دیگران می رود و در کارهای خیر اهل سرعت و سبقت است و نسبت به دیگران احساس همدردی داشته و به خیررسانی می پردازد. ابواسماعیل می گوید: به امام باقر (ع) گفتم: فدایت شوم! شیعیان، پیش ما زیادند. امام فرمود: آیا ثروتمند به نیازمند مهربانی می کند؟ آیا نیکوکار از گنهکار می گذرد؟ و آیا به هم کمک مالی می کنند؟ (تا برابر هم شوند و عدالت برقرار باشد)؟ گفتم: خیر. فرمود: اینها شیعه (حقیقی) نیستند. شیعه، کسی است که این (طور عمل کند. (کافی، ج ۲، ص ۱۷۳، حدیث ۱۱)

ترسان از خدا در نهان و آشکار

خداوند در آیات قرآن یکی از مهم ترین اصول اسلامی در شخصیت مسلمانان را خوف و خشیت از خداوند دانسته که موجب تقوای الهی نیز می شود. خوف و رجا در قرآن بسیار مورد تاکید قرار گرفته و خداوند اهل بیت عصمت و طهارت را در آیات نخست سوره انسان به خوف از خدا و خشم

الهی و دوزخ ستوده است. پس شیعیان ایشان نیز باید این گونه باشند؛ چنانکه پیامبر اکرم(ص) فرمود:
ای علی! شیعه تو، کسانی هستند که در آشکار و نهان، از خدا می ترسند. ای علی! شیعه تو، کسانی
هستند که [در قیامت] در طی درجات، از هم سبقت می گیرند و خدا را ملاقات می کنند در حالی که
حسابی ندارند [و چیزی بدهکار نیستند] ای علی! اعمال شیعه تو، هر جمعه، به من عرضه می شود؛ من،
از کارهای نیک شان خوشحال می شوم و برای کارهای ناشایست آنان، استغفار می کنم.
(بحارالانوار، ج ۶۸، ص ۴۱)

معیارهای اساسی در رفتار اجتماعی شیعه

در حوزه رفتاری باید به دو نوع رفتار توجه شود: رفتار فردی و رفتار اجتماعی. البته رفتار اجتماعی
آدمی متأثر از فضایل و رذایل و رفتارهای شخصی است، با این همه انسان باید در رفتار اجتماعی
بیشتر توجه داشته باشد؛ زیرا به دیگران آسیب می رساند و تنها خودش ضرر نمی کند بلکه به دیگران
نیز ضرر می رسد که می تواند بازتاب سنگین تری داشته باشد. شیعه واقعی در رفتار اجتماعی باید
ملاک هایی را در نظر گیرد که در سخن امیرمؤمنان(ع) این گونه بیان شده است: شِيعَتُنَا، اَلْمُتَبَاذِلُونَ
فِي وِلَايَتِنَا، اَلْمُتَحَابُّونَ فِي مَوَدَّتِنَا، اَلْمُتَزَاوِرُونَ فِي اِحْيَاءِ اَمْرِنا الَّذِيْنَ اِنْ غَضِبُوا لَمْ يَظْلِمُوا وَ اِنْ رَضُوا لَمْ
يُسْرِفُوا، بَرَكَهٔ عَلٰى مَنْ جَاوَرُوا، سَلَمٌ لِّمَنْ خَالَطُوا؛ شیعیان ما کسانی هستند که در راه ولایت ما به هم
بذل و بخشش می کنند و به همدیگر در دوستی ما محبت می کنند و در راه زنده نگه داشتن راه و
روش ما به زیارت یکدیگر می روند. آنان اگر خصمناك شوند به ظلم در نمی غلطند و اگر خشنود
باشند اسراف و زیاده روی نمی کنند. مایه برکت همسایگان و موجب سلامتی و آسایش افراد مرتبط
(با آنان هستند). (کافی، ج ۲، ص ۲۳۶، حدیث ۲۴)

پرهیز از شهوات

شیعه واقعی باید کاری کند که پیشوایان خویش را متهم نسازد. در آیات قرآن از جمله آیات ۳۰ و ۳۱ سوره احزاب بیان شده که انتساب به هر شکلی به پیامبر (ص) و اهل بیت (ع) چگونه می تواند آثار متضاد مضاعفی را به دنبال داشته باشد. امام صادق (ع) نیز از شیعیان می خواهد با پرهیز از شهوات شکمی و جنسی به گونه ای رفتار نکنند که مردم شیعیان را مردمان شهوتران قلمداد کنند. همچنین با افراد پست و سفله نباید رفت و آمد کنند؛ زیرا یکی از راه های شناخت افراد، نگاه به دوستان و همشینیان اوست. ایشان فرموده است: بر تو باد پرهیز از افراد پست! همانا، شیعه علی، کسی است که شکم را از حرام پرنسازد و از مفسد جنسی بر حذر باشد و سخت کوش باشد، برای خدا کار کند و به پاداش او امیدوار باشد و از عذاب او بهراسد. زمانی که آنها، را [این چنین] دیدی، [بدان که] شیعه (من، هستند). (کافی، ج ۲، ص ۲۳۳، حدیث ۹)

ورع و اجتهاد

از دیگر ویژگی های شیعه واقعی آن است که اهل ورع یعنی مرتبه عالی تقوا و اهل تهجد و نماز شب و محافظت بر حدود الهی است و به تولا و تبری توجه و اهتمام می ورزد. امام باقر (ع) در این باره فرموده است: فَإِنَّمَا كَانَ شِيعَةً عَلَى (ع) يُعْرِفُونَ بِالْوَرَعِ وَالْاجْتِهَادِ وَالْمُحَافَظَةِ، وَ مُجَانِبَةِ الضَّغَايِنِ، وَالْمَحَبَّةِ لِلْأَوْلِيَاءِ اللَّهِ؛ به یقین، شیعه علی به ورع و سخت کوشی و سرنگهداری و دور بودن از کینه ها و (محبت به دوستان خدا شناخته می شود. (بحارالانوار، ج ۶۶، ص ۴۹۳)

اندیشه شیعه

شیعه از نظر اندیشه و فلسفه زندگی نیز می بایست اندیشه ها و فلسفه زندگی را از امامان (ع) بگیرد تا شیعه باشد. از اصول اندیشه ای شیعی می توان به مواردی چون بداء، معراج، شفاعت، توسل و مانند آنها اشاره کرد. امام صادق (ع) در باره برخی از این اصول اندیشه ای شیعی فرموده است: مَنْ أَتَكَرَّ

ثَلَاثَةُ أَشْيَاءَ، فَلَيْسَ مِنْ شِيعَتِنَا: الْمِعْرَاجُ وَالْمَسْأَلَةُ فِي الْقَبْرِ، وَالشَّفَاعَةُ؛ هَر كَسِ اَيْن سَه چيز رَا اِنكَار
(کند، شیعه ما نیست: معراج و سؤال قبر و شفاعت. (بحار الانوار، ج ۱۸، ص ۳۴، ح ۴۴

برخورد اجتماعی شیعه

از ویژگی های شیعی در برخورد اجتماعی می توان به خوشرویی و خوش رفتاری و مصالحه گری و
مانند آن اشاره کرد. امام صادق (ع) فرمود: ای شیعه آل محمد! همانا، کسی که هنگام غضب، مالک
نفسش نباشد و با همنشین، خوش رفتاری نکند و با رفیق، خوش رفتار نباشد و با آشتی کنندگان
(مصالحه خوب نکند و با مخالف، مخالفت درستی نداشته باشد، از ما نیست. (تحف العقول، ص ۳۸
اطاعت خدا و ترک مذهب گرایی باطل

شیعه باید اطاعت را تنها در اطاعت خدا بجوید که بر اساس آموزه های قرآنی در اطاعت رسول الله
(ص) و اولوا الامر از اهل بیت (ع) نمودار می شود. (آل عمران، آیات ۳۱ و ۳۲ و ۱۳۲؛ نساء، آیه ۵۹)
بنابراین ترک مذاهب باطل و ساختگی از واجبات شیعه بودن و لوازم آن است. امام باقر (ع) فرموده
است: لَا تَذْهَبُ بِكُمْ الْمَذَاهِبُ! فَوَاللَّهِ، مَا شِيعَتُنَا إِلَّا مَنْ أَطَاعَ اللَّهَ؛ مذاهب باطل شما را گمراه نکند! به
(خدا، شیعه ما نیست، مگر کسی که اطاعت خدای بزرگ کند. (کافی، ج ۲، ص ۷۳، حدیث ۱

آزمون شیعه در نماز و اسرار و مواسات

امام صادق (ع) فرمود: اِمْتَحِنُوا شِيعَتَنَا عِنْدَ ثَلَاثٍ: عِنْدَ مَوَاقِيتِ الصَّلَاةِ، كَيْفَ مُحَافَظَتِهِمْ عَلَيْهَا؛ وَ عِنْدَ
اَسْرَارِهِمْ، كَيْفَ حِفْظِهِمْ لَهَا مِنْ عَدُوِّنَا، وَ اِلَى اَمْوَالِهِمْ كَيْفَ مُوَسَاتِهِمْ لِاِخْوَانِهِمْ فِيهَا؛ شیعیان ما را در
سه جا امتحان کنید: 1- در اوقات نماز؛ ببینید چگونه اوقات نماز را حفظ می کنند؛ ۲- پیش
اسرارشان؛ ببینید چگونه از دشمنان ما آنها را حفظ می کنند؛ 3- در مورد ثروت هایشان ببینید چگونه

نسبت به برادران خود تعادل را حفظ می کنند و به آنها می رسند. (بحارالانوار، ج ۸۳، ص ۲۲،
(حدیث ۴۰)

عمل صالح و عدالت

امام باقر(ع) در باره این ویژگی شیعیان می فرماید: به شیعیان ما، این پیام را برسان که: هرگز کسی به آنچه پیش خداست نمی رسد جز با عمل کردن. به شیعیان ما این پیام را برسان که بزرگترین حسرت خور در قیامت، کسی است که عدالت را توصیف کند ولی خودش، در عمل مخالفت کند. (کافی، ج ۲، ص ۳۰۰، حدیث ۵)

مایه زینت و زیبایی

امام صادق(ع) این ویژگی شیعیان را این گونه توضیح می دهد و می فرماید: مَعَاشِرِ الشَّيْعَةِ! كُونُوا لَنَا زِينًا، وَلَا تَكُونُوا عَلَيْنَا شَيْنًا. قُولُوا لِلنَّاسِ حُسْنًا، وَاحْفَظُوا أَلْسِنَتَكُمْ وَكُفُّوا عَنِ الْفُضُولِ وَ قَبِيحِ الْقَوْلِ؛ ای گروه شیعه! شما، مایه زینت و زیبایی ما باشید، نه اینکه باعث سرزنش (و سرافکندگی) ما خاندان شوید. با مردم به نیکی سخن بگویید و مراقب زبان خود باشید و آن را از گفتار بیهوده و سخن زشت () باز دارید. (وسائل الشیعه، ج ۸، ص ۵۳۵، ح ۱۸)

عمل به دستورات دین

برخی تنها با زبان شیعه هستند و عملشان خلاف آن است. شیعه، کسی است که در قول و عمل شیعه باشد و از امام(ع) الگو بگیرد. امام صادق(ع) فرمود: لَيْسَ مِنْ شِيعَتِنَا مَنْ قَالَ بِلِسَانِهِ وَ خَالَفَنَا فِي أَعْمَالِنَا وَ آثَارِنَا. وَلَكِنْ شِيعَتِنَا مَنْ وَافَقَنَا بِلِسَانِهِ وَ قَلْبِهِ وَ اتَّبَعَ آثَارَنَا وَ عَمِلَ بِأَعْمَالِنَا. أُولَئِكَ شِيعَتُنَا؛ کسی که به

زبان، می گوید شیعه است و با اعمال و آثار ما مخالفت می کند از پیروان ما نیست، شیعه ما کسی است که ما را با زبان و قلب همراه باشد و آثار ما را پیروی کند و اعمال ما را انجام دهد. آنان شیعه ما هستند. (وسائل الشیعه، ج ۱۱، ص ۹۶، ح ۱۹)

پیوندهای عملی با امام

شیعه باید به ریسمان الهی خدا که همان اهل بیت (ع) است چنگ بزند و آنان را دستگیره محکم خود قرار دهد نه آنکه به دیگران بیاویزد و بخواهد با آنان به جایی برسد و فلسفه و سبک زندگی آنان را بیاموزد و عمل کند. کسی که مدعی تشیع است باید فلسفه و سبک زندگی امامان را در زندگی خود داشته باشد. امام صادق (ع) فرموده است: **كَذِبَ مَنْ زَعَمَ أَنَّهُ مِنْ شِيعَتِنَا وَهُوَ مُتَمَسِّكٌ بِعُرْوَةِ غَيْرِنَا؛** دروغ می گوید کسی که گمان می کند شیعه ما است ولی به ریسمان غیر ما، چنگ زده است. (بحارالانوار، ج ۲: ص ۹۸، ح ۴۹)

زیارت امام و صالحان

از دیگر خصوصیات شیعه، زیارت امام (ع) در زمان حضور و غیبت و حیات و ممات است. امام هفتم (ع) فرموده است: **مَنْ لَمْ يَسْتَطِعْ أَنْ يَصِلَنَا، فَلْيَصِلْ فُقَرَاءَ شِيعَتِنَا. وَمَنْ لَمْ يَسْتَطِعْ أَنْ يَزُورَ قُبُورَنَا، فَلْيَزُرْ قُبُورَ صُلَحَاءِ إِخْوَانِنَا؛** کسی که دوست دارد از نزدیک ما را ببیند، ولی نمی تواند با ما دیدار کند، باید به دیدار فقرای شیعه برود؛ که دیدار با شیعیان فقیر، دیدار با ما است و هر که دوست دارد بر مزار ما حاضر شود ولی نمی تواند قبور ما را زیارت کند، باید به زیارت قبور برادران صالح ما [از علما و ..] برود. (وسائل الشیعه، ج ۶: ص ۳۳۲، ح ۱)

تسلیم در برابر امام علیه السلام

از دیگر ویژگی های یک شیعه اطاعت امر و تسلیم در برابر امام معصوم(ع) است. امام رضا(ع) فرمود: شِيعَتُنَا الْمُسْلِمُونَ لِأَمْرِنَا، الْآخِذُونَ بِقَوْلِنَا، الْمُخَالِفُونَ لِأَعْدَائِنَا. فَمَنْ لَمْ يَكُنْ كَذَلِكَ، فَلَيْسَ مِنَّا؛ شیعیان ما، کسانی اند که تسلیم شدگان فرمان ما و پذیرندگان سخن ما و مخالفان دشمنان ما، هستند، (بنابراین، کسی که چنین نباشد، از ما نیست. (وسائل الشیعه ج ۱۸: ص ۸۳، ح ۲۵

فضایل و مکارم اخلاقی

شیعه باید از نظر فضایل فردی و اخلاقی در اوج باشد و در مکارم اخلاقی سرمشق شود. امام صادق(ع) فرمود: إِنَّا نُحِبُّ مَنْ شِيعَتِنَا مَنْ كَانَ عَاقِلًا، فَهِمًا، فَقِيهًا، حَلِيمًا، مُدَارِيًا، صَبُورًا، صَدُوقًا، وَفِيًّا؛ ما شیعه ای را که عاقل و فهیم و دانا و بردبار و مدارا کننده و شکيبا و راستگو و وفادار باشد، به یقین (دوست داریم. (امالی مفید، ص ۱۹۲، ح ۲۲

امیرمؤمنان(ع) نیز فرموده است: شِيعَتُنَا هُمُ الْعَارِفُونَ بِاللَّهِ، الْعَامِلُونَ بِأَمْرِ اللَّهِ، أَهْلُ الْفَضَائِلِ، النَّاطِقُونَ بِالصَّوَابِ، مَا كَوَّلَهُمُ الْقُوَّةُ، وَ مَلَبَسَهُمُ الْاِقْتِصَادُ وَ مَشِيَّتُهُمُ التَّوَاضُّعُ؛ شیعیان ما، تنها عارفان به خدا و عمل کنندگان به دستورات الهی، اهل فضیلت، سخن سرایان به مطالب درست، هستند. خوراک آنان، به اندازه ای است که توان و نیروشان دهد [نه کم خورند و نه زیاد]؛ لباس پوشیدنشان متعارف است [نه (بدها را پوشند و نه به زیور بیاریند]؛ با تواضع راه می روند و... (بحارالانوار، ج ۷۸، ص ۲۹

نماز شب و تهجد

شیعه، پیامبر(ص) را سرمشق قرار می دهد و همان طوری که ایشان و اهل بیت حضرت بر تهجد و نماز شب تاکید داشتند، شیعیان نیز این گونه هستند و اهل عبادت و تهجد شبانه اند. امام صادق(ع) فرمود: لَيْسَ مِنْ شِيعَتِنَا مَنْ لَمْ يُصَلِّ صَلَاةَ اللَّيْلِ؛ کسی که نماز شب نخواند، از شیعیان (مخلص و ناب) نیست. (بحارالانوار، ج ۸۷، ص ۱۶۲) همچنین در روایت است: امام باقر(ع) درباره فرموده خدا [در

قرآن] که: آنان که شب‌ها، پهلوی از رختخواب حرکت دهند. فرمود: آن درباره امیرمؤمنان و پیروان او از شیعیان ما نازل شده است که اوّل شب را می‌خوابند و هنگامی که دو سوم شب، یا آنچه خدا خواست، گذشت، بلند می‌شوند و به درگاه پروردگارشان راز و نیاز و تضرّع و زاری می‌کنند در (حالی که مشتاق و ترسانند و به آنچه پیش خداست امیدوارند. (وسائل الشیعه، ج ۵، ص ۲۷۴، ح ۲۶

رستگاری و شفاعت از آثار شیعه بودن

اگر بتوانیم شیعه واقعی باشیم می‌توانیم از آثار و برکات آن بهره‌مند شویم. از آثار شیعه واقعی بودن آن است که به رستگاری و پیروزی عظیم دست می‌یابند و بهشت را از آن خویش می‌کنند. عبدالله ابن مسعود گفت: فَضْرَبَ [رَسُولُ اللَّهِ (ص)] عَلَى مِنْكَبِ عَلِيٍّ (ع) ثُمَّ قَالَ: هَذَا وَشِيعَتُهُ هُمُ الْفَائِزُونَ؛ رسول خدا (ص)، [در مسجد] به شانه علی (ع) زد سپس فرمود: این [مرد] و شیعه او، رستگارانند. ((بحارالانوار، ج ۷، ص ۱۷۸، حدیث ۱۵

شفاعت شیعه

از آثار شیعه واقعی بودن بهره‌مندی از شفاعت است؛ یعنی همان‌طوری که خداوند از کسانی که راضی است به آنان مقام شفاعت می‌دهد (انبیاء، آیه ۲۸) که شامل پیامبر (ص) و اهل بیت (ع) است به شیعیان به سبب آنکه از آنان نیز راضی و خشنود است مقام شفاعت می‌بخشد؛ چنانکه أَبُو جَعْفَرٍ امام باقر (ع) می‌فرماید: همانا رسول خدا (ص) حقّ شفاعت امتش را دارد و ما حقّ شفاعت شیعیان خودمان (را) داریم و شیعیان ما، حقّ شفاعت خویشان خود را دارند. (بحارالانوار، ج ۸، ص ۳۸، حدیث ۱۶^۱

^۱ <https://hawzah.net/fa/Article/View/99136>